

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. +370 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

I

Nr.

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Aplinkos ministerija pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Valstybinės aplinkos monitoringo 2024–2029 metų programos patvirtinimo“ projektą (toliau – Projektas), kuris apsvarstytas 2024 m. birželio 14 d. tarpinstituciniame pasitarime, patikslintą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2024 m. birželio 13 d. išvadą Nr. NV-1602.

1. Projektu sprendžiama problema ir Projektą rengti paskatinusios priežastys

Projektas parengtas remiantis Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo 7 straipsnio 3 ir 4 dalimis, Valstybinio aplinkos monitoringo nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. D1–154 „Dėl Valstybinio aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo“.

Valstybinė aplinkos monitoringo 2018–2023 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 996 „Dėl Valstybinės aplinkos monitoringo 2018–2023 metų programos patvirtinimo“, baigėsi 2023 m. gruodžio 31 d., todėl valstybinio aplinkos monitoringui 2024–2029 m. parengta Valstybinė aplinkos monitoringo programa (toliau – Programa).

Programos tikslas – užtikrinti nuolatinį ir sistemingą informacijos apie Lietuvos Respublikos gamtinės aplinkos ir jos elementų būklę, gamtinėje aplinkoje vykstančius savaiminius ir dėl antropogeninio poveikio atsirandančius pokyčius rinkimą, sistemimą, vertinimą, gamtinėje aplinkoje vykstančių savaiminių ir dėl antropogeninio poveikio atsirandančių pokyčių, gamtinės aplinkos kitimo tendencijų ir galimų pasekmių prognozavimą; teikti patikimą ir aktualią informaciją kitoms valstybėms, tarptautinėms organizacijoms, nacionalinėms institucijoms ir visuomenei; valdyti gamtinės aplinkos būklę ir ūkinės veiklos poveikį jai nacionaliniu ir tarptautiniu mastu; pagrįsti duomenimis apie aplinkos būklę ir pagrindines jos kitimo tendencijas, antropogeninį poveikį aplinkai, politikos formavimo ir įgyvendinimo sprendimus; didinti piliečių vaidmenį aplinkos apsaugos srityje.

2. Projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė – problemos sprendimas

Priėmus Projektą, Programos įgyvendinimas sudarys galimybes priimti veiksmingas aplinkosaugos politikos priemones ir valdyti aplinkos kokybę nacionaliniu ir Europos mastu, surinkti pakankamai informacijos ir duomenų apie aplinkos būklę. Bus užtikrintas Lietuvos Respublikos įsipareigojimų informacijos apie aplinkos būklę teikimo europiniu mastu įgyvendinimas, nacionalinio ūkio pokyčių ir kaimyninių užsienio šalių stambių ūkio subjektų poveikio aplinkai vertinimas ir prognozė.

3. Pasiūlymų įgyvendinimo mechanizmas, kaštai ir nauda

Remiantis Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymu rengiama, tvirtinama ir įgyvendinama tęstinė Valstybinio aplinkos monitoringo programa. Programos uždaviniai ir priemonės numatomi atsižvelgiant į keliamus Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus, perkeltus atskirų sričių nacionalinius teisės aktus, susiklosčiusį nacionalinį aplinkos elementų būklės stebėsenos poreikį ir

taikomą praktiką. Programos įgyvendinimas finansuojamas iš Programos uždavinius įgyvendinančioms institucijoms, įstaigoms skirtų asignavimų. Programos finansavimo šaltinis – valstybės biudžeto ir kitos lėšos, įskaitant ES lėšomis finansuojamas priemonės, aplinkos apsaugos rėmimo programą, Klimato kaitos programą, Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programą. Bendras lėšų poreikis Programai įgyvendinti sudaro apie 69 mln. eurų; vidutinis metinis poreikis (dalį stebėjimų vykdomi kas keleri metai ar vieną kartą per Programos įgyvendinimo laikotarpį) – apie 11,5 mln. eurų. Iš Klimato kaitos programos skiriama 3 proc. programai įgyvendinti reikalingų lėšų, Aplinkos apsaugos rėmimo programos – 7 proc., Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos – 1 proc., ES lėšų – 16 proc. Kitos lėšos – 73 proc. (skiriama iš institucijų asignavimų).

4. Rodikliai, kurie bus stebimi

Programos įgyvendinimo stebėsenos nuostatos įtvirtintos Programos IV skyriuje „Stebėseną“. Programos įgyvendinimo rodikliai įtvirtinti Programos 3–9 prieduose.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos¹ nuostatų įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Projektu įgyvendinamos šios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos: (*nurodomos programos nuostatos ir punktas ar papunktis, kuriame jos nurodytos*).

☒ Projektas neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

6. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

☐ Projektu perkeliama (*dėl Direktyvų*) ir (ar) įgyvendinama (*dėl Reglamentų ir Sprendimų*) šios Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos: (*išvardijama*). Kartu teikiama atitikties lentelė², kuri paskelbta ir Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS). Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, reikės priimti ...(*išvardijami Lietuvos Respublikos teisės aktai, kuriuos reikės priimti*).

7. Notifikavimas³ Europos Komisijai (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

☐ Projektas notifikuotinas Europos Komisijai (*nurodoma data*).

8. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas⁴ (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Atliktas Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas (*pateikiamos nutarimo projekto poveikio vertinimo rezultatų išvados – apibendrinta informacija, kurioje nurodomas numatomo teisinio reguliavimo tikslas, galimas teigiamas ir (ar) neigiamas Projekto poveikis kiekvienu vertinimo aspektu, kur įmanoma, pagrįstas atliktais skaičiavimais; jeigu atliekamas Projekto poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimas⁵, kokybiškai ir (ar) kiekybiškai įvertinamas ir aprašomas galimas poveikis aplinkai ir klimato kaitai⁶; dėl poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimo konsultuoja Aplinkos apsaugos agentūra⁷*).

¹ [Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa](#), kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

² [Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių](#), patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“, 7 priedas.

³ [Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklės](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

⁴ [Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktas.

⁵ [Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 17¹ ir 35 punktai.

⁶ [Teisėkūros poveikio aplinkai ir klimato kaitai \(*ex ante*\) vertinimo tvarkos aprašas](#), patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. D1-57 „Dėl Teisėkūros poveikio aplinkai ir klimato kaitai (*ex ante*) vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁷ <https://aaa.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/teisekuros-poveikio-vertinimas/>

☒ Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte (*Lietuvos Respublikos Seimui teiktinų įstatymų ar kitų Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų projektų poveikio vertinimo rezultatai pateikiami aiškinamajame rašte vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 135 straipsnyje nustatytais reikalavimais*).

9. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.

☐ Projektui įtraukti į teisės sistemą reikės priimti šiuos teisės aktus: (*išvardijama*).

☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte (*kai teikiamas įstatymo projektas*).

10. Informacija apie sąvokų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projekte naujų sąvokų nėra.

☐ Projekte vartojamos sąvokos aprobuotos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte (*kai teikiamas įstatymo projektas*).

11. Kita reikalinga informacija

Projekte nereglamentuojamas asmens duomenų naudojimas.

12. Konsultavimasis su visuomene portalo *Mano Vyriausybė* interneto svetainėje *E. pilietis* (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Projektas viešosioms konsultacijoms skelbtas portalo *Mano Vyriausybė* interneto svetainėje *E. pilietis*, kur pastabas ir pasiūlymus nuo 202.. m. ... d. iki 202.. m. ... d. galėjo teikti visi suinteresuoti asmenys (*nurodomas konsultavimosi tikslas (tikslai), būdas (būdai), suinteresuoti asmenys, su kuriais konsultuotasi, konsultavimosi trukmė ir apibendrinti konsultavimosi rezultatai – pateikiamos bendros (agreguotos) viešųjų konsultacijų dalyvių nuomonių tendencijos, nurodoma, kaip į konsultavimosi su visuomene rezultatus atsižvelgta Projekte*).

☒ Projektas viešosioms konsultacijoms portalo *Mano Vyriausybė* interneto svetainėje *E. pilietis* neskelbtas.

13. Derinimas su suinteresuotomis institucijomis ir visuomene

Projektas išvados gauti per TAIS (Nr. 24-5385) teiktas Energetikos ministerijai, Finansų ministerijai, Sveikatos apsaugos ministerijai, Teisingumo ministerijai, Žemės ūkio ministerijai, Aplinkos apsaugos agentūrai, Lietuvos hidrometeorologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos, Radiacinės saugos centrui, Valstybinei miškų tarnybai, Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos, Žuvininkystės tarnybai prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, asociacijai „Aplinkosaugos koalicija“, Lietuvos žaliųjų judėjimui.

Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Valstybinė miškų tarnyba, Žuvininkystės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, asociacija „Aplinkosaugos koalicija“ ir Lietuvos žaliųjų judėjimas pastabų nepateikė.

Energetikos ministerija, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Aplinkos apsaugos agentūra pastabų ir pasiūlymų neturėjo. Teisingumo ministerija nurodė išvados neteiksianti, nes Projektas nėra norminis teisės aktas, nesusijęs su teisingumo ministro valdymo sritimi.

Su Finansų ministerija, Žemės ūkio ministerija pastabos suderintos darbo tvarka.

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos nurodė Projektui pritarianti, bet atkreipė dėmesį, kad atsižvelgiant į Projekto nuostatas išauga Europos Bendrijos svarbos buveinių monitoringo darbų mastas, taip pat žemės dangos klasių pokyčių nacionaliniu, regionų ir vietos lygiais stebėsenos apimtys, todėl numatytiems papildomiems monitoringo darbams bus reikės papildomų finansinių ir žmogiškųjų resursų. Šie aspektai bus vertinami planuojant kiekvienų metų biudžetą, skiriamą Valstybinės aplinkos monitoringo programai vykdyti.

Į Sveikatos apsaugos ministerijos persiūtą Radiacinės saugos centro pateiktą pastabą atsižvelgta.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Strateginio valdymo, Ekonomikos ir Teisės grupių pastabos Projektui suderintos darbo tvarka. Atsižvelgiant į Strateginio valdymo grupės pastabą, kad Programos struktūra, nuostatos yra būdingos įprastai tvarkos apraše dėstomoms nuostatomis ir siekiant užtikrinti rengiamų planavimo dokumentų atitiktį Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo ir Strateginio valdymo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292 „Dėl Strateginio valdymo metodikos patvirtinimo“, nuostatomis, bus kompleksiskai peržiūrėtas Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymas ir jo įgyvendinamieji teisės aktai, svarstyti galimybė numatyti, kad valstybinis aplinkos monitoringas vykdomas ne Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamos programos, o tvarkos aprašo, tvirtinamo žemesnio lygmens teisės aktu, pagrindu. Reaguojant į 2024 m. birželio 14 d. tarpinstituciniame pasitarime iškeltus su valstybinės aplinkos monitoringo programos įgyvendinimu susijusius klausimus, 2024 m. birželio 19 d. organizuotas Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Aplinkos ministerijos ir jai pavaldžių institucijų atstovų pasitarimas aptarti nacionalinių pažangos priemonių ir valstybinės aplinkos monitoringo programos įgyvendinimo rodiklių santykį, valstybinio monitoringo vykdymo automatizavimo, surinktų duomenų integravimo į vieną sistemą klausimus. Nuspręsta pratęsti Vyriausybės ir Aplinkos ministerijos, jai pavaldžių institucijų atstovų diskusiją (bendradarbiaujant su Valstybės duomenų agentūra) dėl valstybinio aplinkos monitoringo duomenų sutelkimo vienoje informacinėje sistemoje. Nacionalinių pažangos priemonių ir valstybinės aplinkos monitoringo programos įgyvendinimo rodiklių peržiūros, santykio įvertinimo klausimą atidėti iki planuojamos vykdyti nacionalinių pažangos priemonių peržiūros. Aptariant valstybinio monitoringo vykdymo automatizavimo klausimą, įvertinta, kad klausimas labai platus, reikalaujantis išsamios analizės, kuri turėtų būti atlikta peržiūrint valstybinį aplinkos monitoringą reglamentuojančius teisės aktus.

14. Projekto rengėjai

Projektui parengti 2023 m. rugsėjo 25 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. V-130 „Dėl Valstybinės aplinkos monitoringo 2024–2029 metų programos rengimo darbo grupės sudarymo“ sudaryta darbo grupė iš Aplinkos ministerijos, Žemės ūkio ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos, Aplinkos apsaugos agentūros, Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos, Valstybinės miškų tarnybos, Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, Radiacinės saugos centro, Valstybinio mokslinių tyrimų instituto, Vytauto Didžiojo universiteto, Klaipėdos universiteto, Lietuvos entomologų draugijos, T. Ivanausko zoologijos muziejaus, Lietuvos jūrų muziejaus, Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro, Gamtos tyrimų centro atstovų. Projekto rengimą koordinavo Aplinkos ministerijos Aplinkos apsaugos politikos įgyvendinimo koordinavimo grupės vadovė Eglė Paužuolienė (tel. +370 657 99 389, el. p. egle.pauzuoliene@am.lt).

PRIDEDAMA. Projektas, 101 lapas.

Aplinkos ministras

Simonas Gentvilas

E. Paužuolienė, tel. +370 657 99 389, el. p. egle.pauzuoliene@am.lt